

JAARPLAN 2024 NATUURVERENIGING KNNV

Utrecht, 3 april 2024.

Colofon:

Eindredactie: Theo Briggeman & Gerard Nijssen

Foto voorzijde: Lepelaar. Fotograaf: Peter Vermaas

Bureau KNNV Natuurvereniging

Postbus 310

3700 AH Zeist

E-mail: bureau@knnv.nl

Telefoon: 06-83 50 46 11

Website: www.knnv.nl

Secretaris: Gerard Nijssen

Email: secretaris@knnv.nl

Inleiding

Voor u ligt het Jaarplan 2024 van de landelijke organisatie van Natuurvereniging KNNV. Dit jaarplan is een uitwerking voor het jaar 2024 van het Beleidsplan 2024-2028.

Voor de komende vijf jaar wordt in het Beleidsplan uitgegaan van een zestal speerpunten:

1. Vergroten van het aantal onderzoeken en het beschermen van de biodiversiteit
2. Versterking van de organisatie en de interne samenwerking
3. Aantrekken van externe financiering
4. Vergroten van onze bekendheid en relevantie
5. Vergroten van het aantal leden en onze participatie
6. Versterken van externe samenwerking

Uiteraard zullen we niet alleen werken aan deze speerpunten. Ook het 'gewone' werk moet doorgaan. Denk aan nieuwsbrieven versturen, mailtjes beantwoorden, berichten op de website plaatsen, ledenadministrateurs en webmasters helpen, de ledenadministratie bijhouden, VV en BR voorbereiden etc. etc.

De hierboven genoemde speerpunten worden voor het jaar 2024 als volgt uitgewerkt:

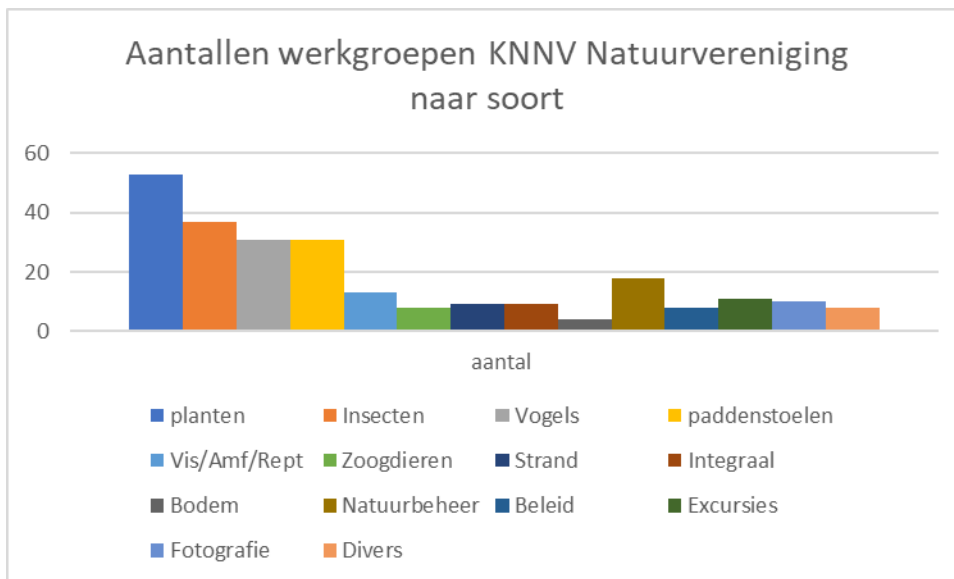
1. Vergroten van het aantal onderzoeken en het beschermen van de biodiversiteit

Natuurstudie

Veel KNNV-afdelingen beschikken over jarenlange ervaring met en deskundigheid in het monitoren en inventariseren van natuurgebieden. Zij doen dit veelal in werkgroepen die gespecialiseerd zijn in bijvoorbeeld vogels, planten, insecten, zoogdieren, vissen, amfibieën en ecologie. In totaal kent de KNNV momenteel ruim 250 werkgroepen.

Op een aantal werkgebieden wordt nauw samengewerkt met soortorganisaties als Sovon, de Vlinderstichting, Vogelbescherming, Floron, de Zoogdierverseniging, Ravon en de Nederlandse Mycologische Vereniging (NMV). Verschillende afdelingen verrichten soms al decennialang onderzoeken voor deze organisaties, zoals broedvogelonderzoeken en vlindermonitoring. Ook voor terrein behorende organisaties als Natuurmonumenten, provinciale landschappen en Staatsbosbeheer worden dergelijke onderzoeken met regelmaat uitgevoerd.

Uit een verkennend onderzoek in 2023 is echter gebleken dat een substantieel aantal afdelingen niet tot nauwelijks aan het uitvoeren van inventarisaties c.q. monitoringsprojecten toekomt. Zij richten zich vaak op natuurbeleving en het organiseren van excursies.

Een behoorlijk aantal werkgroepen inventariseert voorts op een niet-systematische wijze, waarbij vaak gebruik gemaakt wordt van het invoeren van data op waarneming.nl. Dat geeft wel een indicatie voor hoe het met specifieke soorten gaat, maar de onderzoekswaarde

is meestal lager dan wetenschappelijk gevalideerde methodes zoals BMP bij vogels of het Meetnet Vlinders voor dag- en nachtvlinders. Andere werkgroepen gebruiken deze methodes wel, waarbij de onderzoekswaarde hoger ligt. Deze laatste methode is daarmee wenselijker.

Natuurvereniging KNNV streeft er met kracht naar om de komende jaren het aantal onderzoeken aanzienlijk te vergroten en de kwaliteit van de onderzoeken te verhogen. Daarmee draagt zij bij aan het vergroten van de hoeveelheid data die nodig zijn om de kennis over de natuurgebieden en de biodiversiteit in Nederland in belangrijke mate te vergroten en daarmee de bescherming van deze gebieden en hun biodiversiteit in substantiële mate te kunnen verbeteren. Alle data zullen in de NDFF worden opgeslagen en verwerkt.

In 2024 zullen de afdelingen gestimuleerd worden het aantal onderzoeken flink uit te breiden. Elke afdeling wordt verzocht tenminste één natuuronderzoek uit te voeren. De resultaten daarvan zullen in rapportages worden vastgelegd. Daartoe wordt een format voor uit te brengen publicaties ontwikkeld. In samenwerking met de KNNV Academie (zie hierna) en soortorganisaties worden onze vrijwilligers opgeleid om dergelijke onderzoeken te kunnen uitvoeren. Voor een aantal vakgebieden worden inspiratiedagen georganiseerd waarop onderlinge kennis en vaardigheden kunnen worden uitgewisseld. Onderzoekformats worden hier besproken en ontwikkeld. In 2024 worden in ieder geval twee inspiratiedagen met SoortenNL en Vogelbescherming/Sovon georganiseerd. Ook starten we met de voorbereidingen van een in januari 2025 te organiseren inspiratiedag met Floron, NMV en BWLG. Uit het organiseren van deze inspiratiedagen vloeien overigens ook extra inkomsten voort, welke weer kunnen worden gebruikt om de kwaliteit van ons werk een extra impuls te geven.

In het kader van het project Groene Bondgenoten worden een of meerdere projecten voor het uitvoeren van onderzoeken in het kader van het project Basiskwaliteit Natuur opgezet en doorontwikkeld.

Natuurbescherming

Het bestuur zal de landelijke Natuurbeschermingscommissie in 2024 nieuw leven inblazen. De afdelingen worden daarbij nadrukkelijk betrokken en de op dit terrein al actieve afdelingen zullen daarbij een voortrekkersrol hebben. De bescherming van biodiversiteit zal prioriteit hebben. In de Week van de Biodiversiteit zal er ook veel aandacht voor zijn.

Het bestuur zal bezien worden of de Natuurbeschermingscommissie een zgn. art. 15- commissie kan worden. Met zo'n status kan de commissie dan namens het bestuur in zaken die voor de natuur van landelijk belang zijn in rechte optreden.

Aandacht zal ook gericht zijn op de Omgevingswet die per 1 januari 2024 van kracht is geworden, o.a. door het scholen van afdelingen en het op plaatselijk niveau aangaan van samenwerkingsverbanden. Onderzocht wordt of de afdelingen een rol kunnen spelen in het opzetten van zgn. "uitdaagprojecten". Dit jaar zal ook veel aandacht worden besteed aan het verder uitbouwen van de samenwerking met de provinciale natuur- en milieufederaties.

Voor de afdelingen die een natuurbeschermingstaak uitvoeren dan wel willen gaan uitvoeren wordt een inspiratiedag georganiseerd, in samenwerking met de natuur- en milieufederaties, Vogelbescherming, TBO's en het Deltaplan Biodiversiteit.

Natuureducatie

In 2024 starten we met het oprichten van de **KNNV Academie**. Deze academie is bedoeld om onze vrijwilligers op te leiden om kwalitatief goede onderzoeken op te zetten en uit te voeren c.q. hun kennis verder te onderhouden. De veldgidsen van de KNNV Uitgeverij komen daarbij goed van pas. Voor de oprichting van de academie is een budget in de begroting van 2024 opgenomen. We streven met de Academie een bundeling na van reeds door (de afdelingen) ontwikkelde cursussen en zullen het ontwikkelen van nieuwe cursussen bevorderen.

Daar waar mogelijk zal worden samengewerkt met soortorganisaties en scholingsinstituten. De komst van de academie zal op grond van een apart plan van aanpak vorm krijgen.

2. Versterken organisatie en interne samenwerking

Formatie

De formatie van het landelijk bureau wordt in 2024 met 12 uur uitgebreid, voorlopig voor de duur van een jaar. Tot nu toe is er met een formatie gewerkt van 56 uur per week. Dat wordt in 2024 dus 68 uur. Door onze samenwerking met de NJN in het project *Samen naar Buiten* (zie elders in dit jaarplan) wordt de formatie in het voorjaar met nog eens maximaal 18 uur uitgebreid.

We voeren een urenadministratie in om de besteding van de gewerkte uren te kunnen verantwoorden. Ook zal worden bezien of de dienstverbanden van de medewerkers onder de CAO Bos & Natuur kunnen worden gebracht.

Een aantal organisatorische knelpunten wordt in 2024 met grote voortvarendheid opgepakt:

- Het huidige mailsysteem wordt begin 2024 vervangen. De afdelingen en werkgroepen worden voorzien van nieuwe KNNV-mailadressen.
- We voeren in de eerste maanden van 2024 een nieuw logo in. Het uitrollen van deze operatie gebeurt in nauwe samenwerking met de afdelingen.
- De afdelingen en andere geledingen worden op basis van de statuten en het huishoudelijk reglement verzocht om hun jaarrekening 2023, balans per ultimo 2023 en begroting 2024 voor 1 april aan het landelijk bureau toe te doen komen. Daarmee wordt een verbeterde informatie over de financiële positie van de afdelingen bereikt en worden de mogelijkheden tot wederzijdse verbetering van die positie verkregen.
- Dit jaar beginnen we met het invoeren nieuw format voor het landelijk jaarverslag.. Hiermee beogen we het informatieve karakter van dit verslag qua inhoud en presentatie aanzienlijk te

verbeteren. In 2024 verzoeken we alle afdelingen om *alleen* een overzicht van hun activiteiten op het gebied van natuuronderzoek en natuurbescherming aan te leveren.

Communicatie met afdelingen

De communicatie met de afdelingen maar ook tussen de afdelingen en de landelijke organisatie wordt in 2024 aanzienlijk verbeterd. Dat zullen we onder meer doen door het verenigingsnieuws uit Natura om te zetten in een maandelijks digitale nieuwsbrief en door het uitbrengen van een nieuwsbrief voor besturen. Door deze veranderingen kan sneller en effectiever worden gecommuniceerd.

In 2023 is geëxperimenteerd met Vboxx om het digitale archief van de landelijke organisatie aanmerkelijk te verbeteren. Dit archief zal in 2024 verder worden opgebouwd, onder meer voor de landelijke werkgroepen die namens het landelijk bestuur een taak uitvoeren, zoals de ARC, AKC en de nieuwe Commissie Fondsen. Een eerste proef met de ARC heeft in 2023 al succesvol plaatsgevonden. Onderzocht wordt of ook andere landelijk werkende werkgroepen in Vboxx kunnen worden opgenomen. Op langere termijn kunnen wellicht ook de plaatselijke afdelingen met Vboxx gaan werken, ter vervanging van het tot nu toe weinig succesvolle intranet.

In 2024 zullen er twee regiodagen worden georganiseerd voor de regio's Nijmegen en Noord-Holland/Utrecht. Ook dat versterkt de onderlinge banden en zorgt voor een kennis- en informatie-uitwisseling voor besturen, systeembeheerders en ledenadministrateurs. De regiodagen zullen plaatsvinden op 22 juni en 21 september.

Natuurvereniging KNNV kent een aantal landelijke commissies en werkgroepen. In 2023 heeft het landelijk bestuur de samenwerking met de ARC en de KNNV Uitgeverij versterkt. In 2024 zal het bestuur met name focussen op versterking van de samenwerking met de AKC, WEO en BWLG.

Bestuur

Het bestuur wil zijn samenstelling met een of twee leden uitbreiden. Lopende het jaar hopen we er ook in te slagen een opvolger voor onze penningmeester te vinden.

3. Aantrekken externe financiering

Financiën

De landelijke organisatie streeft naar het realiseren van extra inkomsten uit projecten met een opbrengst van tenminste € 75.000,--, waaronder extra omzet uit het NJN-project *Jongeren naar Buiten*, een aantal projecten m.b.t. de Omgevingswet en het project Basiskwaliteit Natuur. De laatste twee projecten vallen onder de aangegane samenwerking met Groene Bondgenoten.

De landelijke organisatie voert verkennende gesprekken met enkele organisaties over de mogelijkheden tot financiering van inventarisaties, monitoring, onderzoeksfaciliteiten, evenementen enzovoort. In de loop van 2024 zal daar meer over bekend worden.

Het landelijk bestuur onderzoekt mede in dit verband de BTW-positie van de landelijke organisatie. Meerdere afdelingen vallen inmiddels onder de zgn. KOR-regeling dan wel kennen een verplichting tot het afdragen van BTW.

Eind 2023 is de Stichting Fondsen ontbonden. Daarvoor in de plaats komt in 2024 een landelijke commissie die namens het bestuur de fondsen van Natuurvereniging KNNV integraal gaat beheren. Onderzocht worden de mogelijkheden om deze fondsen met additionele middelen te doen groeien.

De landelijke organisatie zal de afdelingen faciliteren bij het verkrijgen van extra inkomsten via bijvoorbeeld het aanbieden van cursussen, lezingen en onderzoeksopdrachten. Omgevingsfondsen bij nieuw te bouwen wind- en zonneparken bieden kansen op het verwerven van extra inkomsten.

4. Vergroten bekendheid en relevantie

Vergroten zichtbaarheid/ public relations

Natuurvereniging KNNV dient (weer) een relevante organisatie te worden in de wereld van de natuurbescherming. We zijn tot nu toe (te) onzichtbaar geweest in het publieke debat. Onze vereniging moet weer zichtbaar zijn voor burgers, overheden en professionals. Dat willen we onder meer doen via ons tijdschrift Natura, dat een toonaangevende rol in de natuurbescherming moet gaan krijgen. .

Net als in 2023 wordt in mei de Week van de Biodiversiteit georganiseerd. Zoveel mogelijk afdelingen en andere geledingen bieden in die week tal van activiteiten gerelateerd aan het onderwerp van de biodiversiteit aan. Samen met Floron wordt in december het Flora Festival georganiseerd. Natuurvereniging KNNV zal daar een prominente rol spelen.

Een speciale werkgroep is ingesteld om vanaf 2024 tal van activiteiten te initiëren om de viering van het 125-jarig bestaan van onze vereniging luister bij te zetten. Samen met de KNNV Uitgeverij wordt jubileumboek uitgebracht. Het bestuur wil proberen begin 2025 een Nieuwjaarsreceptie voor samenwerkingspartners te organiseren.

Bij het organiseren van de Beleidsraden en de Vertegenwoordigende Vergadering wordt er uitdrukkelijk naar gestreefd excursies, lezingen en andere voordrachten aan te bieden, zodat ook langs die weg kennisoverdracht in combinatie met een betere zichtbaarheid van Natuurvereniging KNNV tot stand komt.

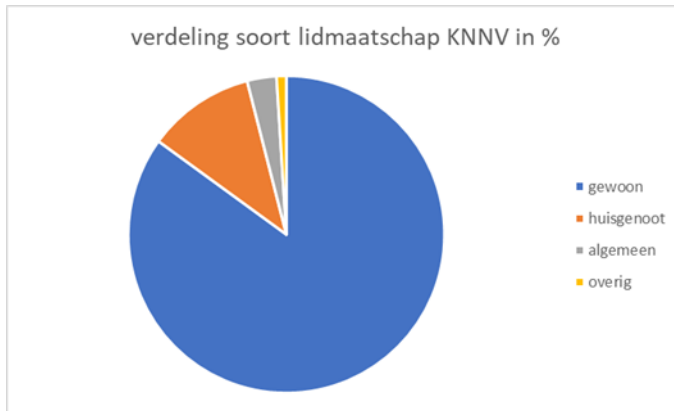
De landelijke organisatie zal het al bestaande YouTube-kanaal nieuw leven inblazen, zodat ook langs die weg onze zichtbaarheid wordt vergroot. De in het kader van de KNNV Academie te verzorgen cursussen kunnen via dit kanaal worden gevolgd c.q. worden teruggekeken. De plaatselijke afdelingen worden gestimuleerd een YouTube-kanaal op te zetten.

Verder gaan we actie ondernemen op onderstaande punten:

- Via een SEO-onderzoek wordt nagegaan op welke wijze we onze vindbaarheid op Google kunnen verbeteren en starten we met het schrijven van relevante artikelen op de website.
- We ontwikkelen een cursus voor beginnende webmasters en bouwen verder aan handleidingen voor webmasters. De cursus wordt aangeboden via de KNNV Academie.
- We starten met een Instagram-account. Dit is relatief makkelijk bij te houden en kan een groot publiek trekken.
- We gaan verder met het online adverteren voor Natuurvereniging KNNV in het algemeen, maar ook specifiek ten behoeve van bijvoorbeeld de Week van de Biodiversiteit, cursussen, etc.
- We experimenteren met het verzenden van nieuwsbrieven door afdelingen vanuit Procurios.

5. Vergroten van het aantal leden en participatie

Voor 2024 hebben we de ambitie om 250 nieuwe leden te werven. Daartoe worden verschillende activiteiten ontplooid die we nader zullen uitwerken.

Met het project *Samen naar Buiten*, dat samen met de NJN en andere partners wordt vormgegeven, beogen we ook extra jeugdleden te werven.

In 2024 maken we een begin met het opzetten van een informatiesysteem. dat zal bestaan uit allerlei cijfers over de vereniging zoals ledenaantallen, leeftijd van de leden, man-vrouw ratio, het aantal afdelingen en lokale en landelijke werkgroepen (en wat hun focus is),

hoeveel nieuwsbriefleden. In 2024 besteden we ook veel aandacht aan het inzichtelijk maken van het bestaan en de werkwijze van de vele werkgroepen die voor de lokale afdelingen actief zijn.

6. Versterken externe samenwerking

Landelijke samenwerking

Landelijke samenwerking richt zich in de eerste plaats op verwante landelijke natuurorganisaties die net als wij veel actieve leden/vrijwilligers hebben of deze faciliteren. In 2024 richt onze inzet zich vooral op **SoortenNL** (met alle organisaties die daar bij horen), Sovon en de Natuur- en Milieufederaties. We zullen projecten opzetten in het kader van onze samenwerking met Groene Bondgenoten.

SoortenNL verdient speciale aandacht omdat deze organisatie inhoudelijk het meest bij ons aansluit. Van onze 250 lokale werkgroepen zijn er ca 200 gericht op soortgroepen als planten, insecten en vogels. SoortenNL is een professionele organisatie met opgeteld meer dan 200 medewerkers, gericht op impact maken voor natuur, heeft veel externe financiering en communicatiepower. Vanwege de kracht van de organisatie en de overeenkomsten, is lid worden van SoortenNL een serieuze mogelijkheid die verkend zal worden.

Daarnaast zijn er (koepels van) overheidsorganisaties zoals Rijkswaterstaat, VNG, Bij12, het ministerie van LNV en NDFF waarvoor onze afdelingen direct of indirect actief zijn, zoals bij het verzamelen van natuurdata. Ook met hen zal de samenwerking worden geïntensiveerd.

KNNV-uitgeverij

Onze samenwerking met de KNNV-uitgeverij wordt verder versterkt. Dat zal de relevantie en kwaliteit van beide organisaties verbeteren en de zichtbaarheid van Natuurvereniging KNNV vergroten. Met de uitgeverij wordt onder meer bezien of onze leden als auteur van een of meerdere publicaties kunnen worden aangetrokken en of ideeën en onderwerpen voor boeken kunnen worden ontwikkeld. Er wordt tevens samengewerkt bij het tot stand brengen van digitale veldgidsen en het uitbrengen van een of meerdere podcasts.